

Правен бюлетин

1 юни 2024 – 1 септември 2024 г.

Приети нормативни актове	3
Законодателният акт за изкуствения интелект беше публикуван в Официален вестник на ЕС	3
Закон за въвеждане на еврото в Република България	3
Закон за изменение и допълнение на Закона за счетоводството	4
Приети са промени в Наредбата за кредитните посредници	5
Закон за изменение на Кодекса на труда	5
Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс	5
Наредба № Н-1 от 23 юли 2024 г. за екологичните изисквания към определени продукти, предмет на обществени поръчки	5
Проекти на нормативни актове	6
Законопроект за изменение и допълнение на Закона за киберсигурност	6
Общ законопроект за изменение и допълнение на Търговския закон	7
Законопроект за пазарите на криптоактиви	7
ВКС с ново тълкувателно решение по въпроси, свързани с изпълнително производство	7
ВКС с ново тълкувателно решение по въпрос относно присъждането на разноски в производствата по спорна съдебна администрация, уредени в Семейния кодекс	8
Европейската комисия с проект на антиотръстови насоки	9
СЕС с решение относно правото на потребител да заведе иск срещу туроператор	9
СЕС с решение относно клаузите за „долен праг“ в потребителските договори	9
СЕС с решение относно обществените поръчки	10
СЕС с решение относно прекратяване на трудови договори поради пенсиониране на работодателя	10
СЕС с решение относно закрила на бременна работничка при уволнение	11
Календар	11
За контакти	13

Приети нормативни актове

Законодателният акт за изкуствения интелект беше публикуван в Официален вестник на ЕС

На 12 юли 2024 г. Законодателният акт за изкуствения интелект (ИИ) беше публикуван в Официален вестник на Европейския съюз. Той влиза в сила за всички 27 държави членки на 1 август 2024 г., а по-голямата част от неговите разпоредби ще се прилагат от 2 август 2026 г. Сега е моментът компаниите да се подготвят за новите задължения за съответствие. Посетете интернет страницата на Делойт за достъп до полезни ресурси във връзка със Законодателния акт за ИИ: <https://www.deloitte.com/ce/en/services/legal/perspectives/eu-ai-act-overview-resources.html?nc=42>

Закон за въвеждане на еврото в Република България

В ДВ, бр. 70 от 20.08.2024 г. е обнародван Закон за въвеждане на еврото в Република България („Закон“), с който се уреждат принципите, правилата и процедурите за въвеждане на еврото като парична единица на Република България. Основната цел на Закона е да осигури безпроблемното въвеждане на еврото в Република България и да повиши прозрачността и информираността за процеса на въвеждане на еврото в страната. Законът определя принципите на защита на потребителите, информираност, ефективност и икономичност, прозрачност, както и принципа на приемственост и автоматично превалутиране на суми от левове в евро.

Създават се общи и специфични правила във връзка със закръгляване след превалутиране от левове в евро. Законът регламентира начините за закръгляване след превалутиране на стойности на: стоки и услуги, банкови сметки, дългови ценни книжа, държавни ценни книжа, държавни и държавногарантирани заеми, ценни книжа, възнаграждения, пенсии, социални помощи и обезщетения, безналични финансови

инструменти, дялове на колективни инвестиционни схеми, дялове на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и др. Подходите спрямо закръгляването на гореизброените се разграничават на общо правило и специфични правила.

“Общото правило” визира превалутирането на стойности по определения курс и закръгляване на получения резултат до втория знак след десетичната запетая на базата на третия знак след десетичната запетая в съответствие с математическото правило за закръгляване. То намира приложение при превалутирането на стоки и услуги, открити сметки в кредитни институции и други доставчици на платежни услуги, дългови ценни книжа, безналични финансови инструменти, държавни ценни книжа, държавни заеми и държавногарантирани заеми, публични задължения, ценни книжа на приносител и платежни инструменти извън приложното поле на Закона за платежните услуги и платежните системи.

Изключения от общото правило са предвидени в дяловете в колективни инвестиционни схеми, дяловете във фондове за допълнително пенсионно осигуряване, променливите лихвени проценти по договори за кредит, възнагражденията, обезщетенията, паричните помощи и пенсията по част първа от Кодекса за социалното осигуряване и социалните помощи и обезщетенията, както и по отношение на правилата за превалутиране на капитала на търговските дружества.

Въвежда се на т.нар. „период на двойно обозначаване на цените“. В този период цените и другите парични суми за плащане, кредитиране и дебитиране, придружени от изрично посочване на фиксирания обменен курс, ще бъдат изписвани и представяни на гражданите, както в левове, така и в евро. Това задължение започва един месец след датата на влизане в сила на Решението на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България и ще остане в сила за срок една година след

въвеждането на еврото. След изтичането на този срок двойното обозначаване ще бъде прекратено, за да се даде на гражданите възможност да свикнат напълно с новата валута.

Въвежда се т.нар. „период на двойно обращение на лева и еврото“. Считано от датата на въвеждането на еврото до изтичане на един месец след нея, левът и еврото едновременно ще бъдат законни платежни средства. След изтичането на този период левът ще престане да бъде законно платежно средство.

Налице са и разпоредби, насочени към осигуряване спазването на принципа за защита на потребителите, очертан в Националния план за въвеждане на еврото в Република България, според който потребителят не следва да е в по-неблагоприятно положение след въвеждане на еврото, отколкото би бил, ако еврото не е въведено. Въведен е продължителен период на безплатен обмен на банкнотите и монетите от левове в евро непосредствено след датата на въвеждане на еврото.

Закон за изменение и допълнение на Закона за счетоводството

В ДВ бр. 72 от 27.08.2024 г. е обнародван Закон за изменение и допълнение на Закона за счетоводството, изготвен във връзка със задължение за въвеждане в националното законодателство на две европейски директиви, както следва:

- Директива (ЕС) 2022/2464 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 537/2014, Директива 2004/109/ЕО, Директива 2006/43/ЕО и Директива 2013/34/ЕС (Директива (ЕС) 2022/2464), по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта

Въвежда се задължение да се изготвя отчет за устойчивост, както от големите предприятия, така и от малките и средните

предприятия (с изключение на микропредприятията), чиито прехвърлими ценни книжа са допуснати до търговия на регулирания пазар в държава членка на ЕС (предприятия от обществен интерес), и от предприятията майки на големи групи предприятия. Дъщерните предприятия и клоновете на предприятия, регулирани от законодателството на трета държава, също ще трябва да публикуват отчет за устойчивостта на предприятието от трета държава при определени условия.

Задължението за изготвяне на доклад за дейността, съдържащ отчет за устойчивостта, влиза в сила за отчетната 2024 г. за големи предприятия, които са предприятия от обществен интерес и които към 31 декември на отчетния период надвишават критерия за среден брой през финансовата година от 500 служители, както и предприятия от обществен интерес, които са предприятия майки в голяма група, която към 31 декември надхвърля на консолидирана основа критерия за среден брой на служителите през финансовата година от 500 души. Задължението за изготвяне и публикуване на доклада за останалите предприятия в обхвата на директивата възниква поетапно в следващите отчетни години, до 2028 година.

- Делегирана директива (ЕС) 2023/2775 на Комисията от 17.10.2023г. за изменение на Директива 2013/34/ЕС на ЕП и на Съвета по отношение на изменение на показателите за размер за микро-, малките, средните и големите предприятия и за групите (Делегирана директива (ЕС) 2023/2775)

Определят се нови, по-високи стойности на показателите за балансова стойност на активите и нетни приходи от продажби при категоризиране на предприятията и групите според размера им. Според разпоредбите на Директива 2013/34/ЕС за държавите членки, чиято официална валута не е евро, при конвертиране на сумите от евро в

национална валута се допуска увеличение или намаление на посочените в директивата стойности с не повече от 5 % за получаване на закръглена сума в национална валута. В тази връзка, размерите на показателите са получени чрез конвертиране от евро в лева и закръгление до цяло число, с увеличение от средно 2.26 %.

Новите, по-високи стойности на показателите за балансова стойност на активите и нетни приходи от продажби при категоризиране на предприятията и групите според размера им ще се прилагат от отчетния период 2024 година.

Приети са промени в Наредбата за кредитните посредници

Българската народна банка („БНБ“) прие Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 19 от 20 октомври 2016 г. за кредитните посредници („Наредбата“). Промените бяха обнародвани в Държавен вестник брой 63 от 26.07.2024 г. Въведена е нова алинея 8 към чл. 4 от Наредбата, според която БНБ има право да заличи от регистъра на кредитните посредници кредитен посредник, за който се установи, че подава отчетни форми по чл. 9 от Наредбата с невярно съдържание или при неподдаването им в срок.

Въведени са нови правила, касаещи отчетността на кредитните посредници. Всеки регистриран кредитен посредник изготвя и представя в БНБ шестмесечни отчетни форми по форма и съдържание, определени от БНБ, до 20-о число на месеца, следващ отчетния период (чл. 9, ал. 1 от Наредбата). Ал. 2 на чл. 9 на Наредбата гласи, че БНБ може да изисква от кредитните посредници информация и документи, с цел да бъдат установени всички обстоятелства от значение за отчетността.

Закон за изменение на Кодекса на труда

В ДВ бр. 66 от 06.08.2024 г. е обнародван Закон за изменение на Кодекса на труда, който осигурява възможност за ползване на

отпуск до 2-годишна възраст на бащите (осиновителите), които следва да полагат грижи за малкото дете, след като майката (осиновителката) е лишена от родителски права върху детето или упражняването на тези права е предоставено на бащата (осиновителя) по установен ред. Със съгласие на бащата (осиновителя) тези отпуски ще могат да се ползват от един от неговите родители или от един от родителите на майката (осиновителката) на детето, когато работи по трудово правоотношение.

Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс

В ДВ бр. 67 от 09.08.2024 г. е обнародван Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс („ГПК“), с който се допълва разпоредбата на чл. 415, ал. 5 от ГПК. Съгласно тази разпоредба, в случай че заявителят не предяви иск в посочения срок, съдът обезсилва заповедта за изпълнение частично или изцяло, както и изпълнителния лист, издаден по чл. 418 ГПК. Доколкото заповедните производства се предвижда да бъдат изцяло в електронен вид, за заявителя не възниква необходимост от представяне на доказателства за предявения иск. Заповедният съд ще получава информация за образуваното исково дело по служебен път, съответно непредставянето няма да е основание за обезсилване на заповедта за изпълнение и изпълнителния лист по чл. 418 ГПК. Задължението на съда да следи служебно ще изключи възможността за обезсилване на издадената заповед за изпълнение при пропуск на съответния служител да отрази в системата, че искът е предявен.

Наредба № Н-1 от 23 юли 2024 г. за екологичните изисквания към определени продукти, предмет на обществени поръчки

На 30 юли 2024 г. в ДВ бр. 64 е обнародвана Наредба № Н-1 от 23 юли 2024 г. за екологичните изисквания към определени продукти, предмет на обществени поръчки („Наредбата“). С Наредбата се урежда

прилагането на чл. 47а от Закона за обществените поръчки („ЗОП“), като са определени продуктивният обхват, минималните задължителни екологични изисквания към продуктите, предмет на обществени поръчки, които се доставят или се използват за предоставяните услуги, както и начинът на доказване на тези изисквания. Екологичните изисквания (познати още като „зелени изисквания“) се отнасят за четири продуктови групи – „Копирна и графична хартия“, „Почистващи препарати и принадлежности“, „Компютри и монитори“ и „Храни, кетъринг услуги и автомати за продажба на храни и напитки“. Съгласно чл. 47а от ЗОП, изискванията са приложими само за публичните възложители, които са задължени да ги прилагат при възлагане на поръчки на стойност по чл. 20, ал. 1 и 2 от ЗОП (европейски и национални процедури за възлагане на обществени поръчки) чрез посочване в техническите спецификации или като показател за оценка на офертите. С Наредбата са определени и минимални дялове за всяка една от продуктите групи, които възложителите следва да постигнат поетапно до края на 2030 г. Наредбата влиза в сила в 14-дневен срок от обнародването и се прилага за поръчки, открити след датата на влизане в сила, т.е. от 14 август 2024 г. включително. Прилагането на Наредбата „озеленява“ обществената поръчка и в тази връзка в обявлението, с което се открива процедурата, следва да се посочи, че същата е стратегическа и по-конкретно – „екологосъобразна“. Използването на изискванията, определени с Наредбата, не възпрепятства възложителите да поставят допълнителни екологични изисквания по своя преценка в конкретни процедури за възлагане на обществени поръчки.

Проекти на нормативни актове

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за киберсигурност

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за киберсигурност („Законопроектът“) е публикуван на 04.07.2024 г. в Портала за обществени консултации на Министерски съвет. Законопроектът е изготвен в изпълнение на ангажиментите на Република България като държава членка на Европейския съюз, която следва до 17.10.2024 г. да въведе в националното си законодателство разпоредби и да създаде организация за изпълнението на Директива (ЕС) 2023/2555 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 година, относно мерки за високо общо ниво на киберсигурност в Съюза, известна още като Директивата NIS2.

Законопроектът, осигурява възможност за повишаване на нивото на защита срещу инциденти, рискове и заплахи за мрежовата и информационна сигурност в Европейския съюз. Една от основните цели на Директива (ЕС) 2022/2555 е именно осигуряването на високи гаранции и възможности за по-добра устойчивост на киберпространството и по-ефективни мерки за противодействие на кибератаките, особено по отношение на основните икономически субекти и държавните органи. Със Законопроекта се въвеждат определения за съществени и важни субекти, с които се разширява обхватът на предприятията, подлежащи на спазване на изискванията за киберсигурност. Задължените субекти следва да поддържат система за управление на сигурността на информацията, която включва организационни мерки за разпределение на отговорностите за киберсигурност, прилагане на политика за киберсигурност, както и правила и задължения относно обмена на информация за киберсигурността и задължителна оценка на риска.

Значително се увеличават имуществените санкции за извършени нарушения на изискванията за осигуряване на необходимите мерки за киберсигурност и докладване. Диапазонът на имуществените санкции за важните субекти е от 100 000 лева до 1,4% от общия световен годишен оборот за предходната финансова година на предприятието, към което принадлежи субектът. Директива (ЕС) 2022/2555 предвижда максимален размер на пропорционалната санкция от поне 7 млн. евро, който в Законопроекта е определен като минимален размер на пропорционалната санкция от 14 млн. лева.

На 04.09.2024 г. Министерският съвет е одобрил Законопроекта. Предстои внасяне в Народното събрание.

Общ законопроект за изменение и допълнение на Търговския закон

Приети на първо четене са два законопроекта за изменение и допълнение на Търговския закон.

С първия законопроект, внесен на 04.07.2024 г., се дава правна възможност за постигане на ускорена ликвидация на юридически лица, които през последните 12 месеца нямат дейност, наети служители или регистрация по Закона за данък върху добавената стойност. От улеснената ликвидация ще могат да се възползват дружества, които нямат задължения към държавата и общините, както и данъчни задължения и задължения за осигурителни вноски.

С втория законопроект, също внесен на 04.07.2024 г., се предлага обща уредба на правилата за презгранично преобразуване чрез вливане, сливане, разделяне и отделяне, когато поне едно от участващите в преобразуването дружества е създадено в съответствие със законодателството на друга държава членка на Европейския съюз (ЕС) или държава страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство и има седалище, адрес на управление или основно място на дейност в рамките на ЕС.

Законопроект за пазарите на криптоактиви

На 20.08.2024 г. в Портала за обществени консултации на Министерски съвет е публикуван проект на Закон за пазарите на криптоактиви („ЗПКА“), с който се въвеждат в националното законодателство мерки за осигуряване на условия за прилагане на изискванията на Регламент (ЕС) 2023/11141 относно пазарите на криптоактиви и Регламент (ЕС) 2023/11132 относно информацията, придружаваща преводите на средства и прехвърлянията на определени криптоактиви, както и мерки за осигуряване на условия за прилагането на Регламент (ЕС) 2022/25543 и въвеждане на измененията, предвидени с Директива (ЕС) 2022/25564 по отношение на оперативната устойчивост на цифровите технологии във финансовия сектор.

Предлага се Комисията за финансов надзор да бъде национален компетентен орган за целите на регулирането и надзора върху: дейността на доставчиците на услуги за криптоактиви; на издателите на токени, обезпечени с активи и на издателите на криптоактиви, различни от токени, обезпечени с активи или от токени за електронни пари.

Обществените консултации продължават до 20.09.2024 г.

Практика

ВКС с ново тълкувателно решение по въпроси, свързани с изпълнително производство

Общо събрание на Гражданска и Търговска колегии на Върховния касационен съд („ВКС“) прие Тълкувателно решение № 2/2023 година, с което се дават разяснения на следните въпроси:

1. В случай на множество солидарни длъжници в изпълнителното производство може ли перемпция да настъпи само по отношение на тези от тях, срещу които не са

предприемани изпълнителни действия в продължение на две години, и независимо от това, че в същия период изпълнителни действия са предприемани срещу останалите длъжници, или за настъпване на перемпцията трябва да е налице бездействие на вискателя по отношение на всеки от солидарните длъжници в производството?

2. Необходимо ли е съгласие на присъединените вискатели в изпълнителното производство при направено искане от първоначалния вискател за спиране/прекратяване в хипотезата на чл. 423, ал. 1, т. 2, респективно чл. 433, ал. 1, т. 2 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК)?

3. Погасителната давност прекъсва ли се от изпълнително действие, извършено по изпълнително дело, по което е настъпила перемпция?

Според задължителното тълкуване на ВКС, в случай на множество солидарни длъжници в изпълнителното производство, образувано срещу тях въз основа на един изпълнителен лист, изпълнителното производство не може да бъде прекратено на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК само по отношение на тези от тях, срещу които не е поискано извършването на изпълнителни действия в продължение на две години, когато в същия период изпълнителни действия са предприемани срещу останалите длъжници. За настъпване на перемпцията трябва да е налице бездействие на вискателя по отношение на всеки от солидарните длъжници в производството.

ВКС приема още, че при направено искане от първоначалния вискател за прекратяване на изпълнителното производство на основание чл. 433, ал. 1, т. 2 ГПК не е необходимо съгласието на присъединените вискатели. В този случай, когато по изпълнителното дело са се присъединили вискатели на основание чл. 456, ал. 1 ГПК с представен към молбата изпълнителен лист или пряко изпълнително основание, производството се

прекратява само по отношение на първоначалния вискател. Ако присъединените вискатели са с удостоверение по чл. 456, ал. 2 ГПК или по право, изпълнителното производство се прекратява изцяло. За да се спре изпълнителното производство по искане на първоначалния вискател на основание чл. 432, ал. 1, т. 2 ГПК, е необходимо съгласието само на вискателите, които са се присъединили с представен изпълнителен лист или пряко изпълнително основание. При реализиран изпълнителен способ и постъпили въз основа на него парични суми по сметката на съдебния изпълнител, изпълнителното производство не може да се спре на основание чл. 432, ал. 1, т. 2 ГПК и може да се прекрати само по отношение на направения искането по чл. 433, ал. 1, т. 2 ГПК първоначален вискател. При недостатъчност на постъпилите при изпълнението суми за удовлетворяване на всички присъединени вискатели се извършва разпределение по чл. 460 ГПК, без да се включва вземането на първоначалния вискател. Необходимо е съгласието на всички съделители за спиране на изпълнителното производство на основание чл. 432, ал. 1, т. 2 ГПК или за прекратяването му на основание чл. 433, ал. 1, т. 2 ГПК, когато то е образувано за осребряване на изнесен по реда на чл. 348 ГПК на публична продан недвижим имот или движима вещ.

На последно място, ВКС приема, че погасителната давност се прекъсва от изпълнително действие, извършено по изпълнително дело, по което е настъпила перемпция.

ВКС с ново тълкувателно решение по въпрос относно присъждането на разноски в производствата по спорна съдебна администрация, уредени в Семейния кодекс

Общото събрание на Гражданската колегия („ОСГК“) на Върховния касационен съд („ВКС“) прие Тълкувателно решение № 3/2023 година, с което се дават разяснения на следния въпрос: „Приложими ли са

разпоредбите на чл. 78 ГПК в производствата по спорна съдебна администрация, уредени в СК.“

ВКС приема, че в производствата по спорна съдебна администрация, уредени в Семейния кодекс („СК“), разпоредбите на чл. 78 от Гражданския процесуален кодекс („ГПК“) се прилагат съответно. При цялостно отхвърляне на молбата, въззивната жалба или касационната жалба, когато касационното обжалване не бъде допуснато, както и при прекратяване на производството по причина в поведението на молителя, отговорността за разноски се носи от подателя им. При пълно уважаване на молбата или жалбите, както и при прекратяване на производството по причина в поведението на ответника, разноските се възлагат на ответната страна. В останалите случаи разноските остават в тежест на страните така, както са направени от тях.

Европейската комисия с проект на антиръстови насоки

Европейската комисия („ЕК“) е започнала обществена консултация с цел събиране на коментари по проекта на насоки относно злоупотребите с господстващо положение с цел отстраняване на конкуренти. Забраната за злоупотреба с монополно или господстващо положение произлиза от чл. 102 от Договора за функционирането на Европейския съюз („ДФЕС“). ЕК е посочила, че е налице богат опит в прилагането на член 102 от ДФЕС, и по-специално по отношение на злоупотребите с цел отстраняване на конкуренти. В същото време член 102 от ДФЕС е единствената област на европейското право за конкуренция, в която понастоящем липсват насоки, разясняващи неговото прилагане.

С насоките се цели предоставяне на указания по редица ключови въпроси относно злоупотребите с цел отстраняване на конкуренти от страна на дружества с господстващо положение. Според ЕК по този начин ще се повиши правната сигурност в полза както на потребителите и предприятията, така и на националните

органи за защита на конкуренцията и националните съдилища.

СЕС с решение относно правото на потребител да заведе иск срещу туроператор

Съдът на Европейския съюз („СЕС“) постанови решение по дело C-774/22, което е с предмет преюдициално запитване, отправено от Amtsgericht Nürnberg (Районен съд Нюрнберг, Германия), и се отнася до тълкуването на Регламент (ЕС) № 1215/2012 относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела („Регламент Брюксел Ia“). Запитването е отправено във връзка с иск на потребител с местоживееене в Германия срещу установен в същата държава туроператор по повод на подписан от потребителя договор за пакет от туристически услуги за пътуване в чужбина.

Според решението на СЕС, Регламент „Брюксел Ia“ е приложим дори в случая, когато потребителят и туроператорът имат местоживееене в една и съща държава членка, щом като крайната дестинация на пътуването е в чужбина. Този международен елемент е достатъчен, за да направи регламентът приложим.

Освен това, според СЕС, що се отнася до исковете на потребителя срещу неговия съдоговорител, този регламент не определя само международната компетентност. Той определя и териториалната компетентност, доколкото пряко предоставя такава компетентност на съда по местоживееенето на потребителя.

СЕС с решение относно клаузите за „долен праг“ в потребителските договори

Съдът на Европейския съюз („СЕС“) постанови решение по дело C 450/22, което е с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Tribunal Supremo (Върховен съд, Испания). Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 4, параграфи 1 и 2, както

и член 7, параграф 3 от Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори („Директивата“).

СЕС реши, че член 4, параграф 1 и член 7, параграф 3 от Директивата трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национален съд да осъществи контрол за прозрачност на договорна клауза в рамките на колективен иск, който е предявен срещу множество продавачи или доставчици от един и същ икономически сектор и се отнася до много голям брой договори, доколкото тези договори съдържат една и съща клауза или подобни по смисъл клаузи.

Според СЕС, член 4, параграф 2 и член 7, параграф 3 от Директивата трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национален съд, сезиран с колективен иск, който е предявен срещу множество продавачи или доставчици от един и същ икономически сектор и се отнася до много голям брой договори, да осъществи контрол за прозрачност на договорна клауза, като се основе на възприятието на средния потребител, който е относително осведомен и в разумни граници наблюдателен и съобразителен, когато посочените договори са предназначени за конкретни категории потребители и тази клауза е била използвана през много дълъг период от време. Ако обаче през този период се е променило общото възприятие на средния потребител относно посочената клауза поради настъпването на обективно събитие или на общоизвестен факт, Директивата допуска националният съд да осъществи този контрол, като вземе предвид промяната във възприятието на този потребител, като релевантно е възприятието, съществувало към момента на сключване на договор за ипотечен кредит.

СЕС с решение относно обществените поръчки

Съдът на Европейския съюз („СЕС“) постанови решение по дело C-547/22, което е с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от

Okresný súd Bratislava II (Районен съд Братислава II, Словакия), в рамките на производство по дело INGSTEEL spol. s r. o. срещу Úrad pre verejné obstarávanie.

Преюдициалното запитване касае тълкуването на член 2, параграф 1, буква в) и параграфи 6 и 7 от Директива 89/665/ЕИО на Съвета от 21 декември 1989 година относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, отнасящи се до прилагането на производства по обжалване при възлагането на обществени поръчки за доставки и за строителство („Директивата“).

СЕС реши, че следва да се приема, че Директивата не допуска национална правна уредба или практика, която изключва по принцип възможността незаконосъобразно отстранен от процедура за възлагане на обществена поръчка оферент да получи обезщетение за вредите, претърпени поради загубата на възможност да участва в тази процедура с цел да получи поръчката.

СЕС с решение относно прекратяване на трудови договори поради пенсиониране на работодателя

Съдът на Европейския съюз („СЕС“) постанови решение по дело C 196/23, което е с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Tribunal Superior de Justicia de Cataluña (Висш съд Каталония, Испания), в рамките на производство по дело CL, GO, GN, VO, TI, HZ, DN, DL срещу DB, действащ в качеството на универсален наследник на FC, Fondo de Garantía Salarial (Fogasa). Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на Директива 98/59/ЕО на Съвета от 20 юли 1998 година за сближаване на законодателствата на държавите членки в областта на колективните уволнения.

Преюдициалното запитване е породено от спор между CL, GO, GN, VO, TI, HZ, DN и DL, от една страна, и DB, в качеството ѝ на универсален наследник на бившия им работодател FC, и Fondo de Garantía Salarial

(Fogasa) (Фонд за гарантиране на трудовите възнаграждения (Fogasa), Испания), от друга страна, по повод прекратяването на трудовите им договори при пенсионирането на FC.

СЕС реши, че член 1, параграф 1 и член 2 от Директива 98/59/ЕО на Съвета от 20 юли 1998 година за сближаване на законодателствата на държавите членки в областта на колективните уволнения, разглеждани заедно, следва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, съгласно която прекратяването на трудовите договори на по-голям брой работници от предвидения в член 1, параграф 1 поради пенсионирането на работодателя не се квалифицира като „колективно уволнение“ и следователно не води до предвиденото в посочения член 2 информирание и консултиране на представителите на работниците.

Според СЕС, правото на ЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не задължава национална юрисдикция, сезирана със спор между частноправни субекти, да остави без приложение национална правна уредба, когато тя противоречи на разпоредбите на член 1, параграф 1 и член 2 от Директива 98/59.

СЕС с решение относно закрила на бременна работничка при уволнение

Съдът на Европейския съюз („СЕС“) постанови решение по дело C 284/23, което е с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Arbeitsgericht Mainz (Трудов съд Майнц, Германия), в рамките на производство по дело TC срещу Firma Haus Jacobus Alten- und Altenpflegeheim gGmbH. Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на Директива 92/85/ЕИО на Съвета от 19 октомври 1992 година за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето по време на работа на бременни работнички и на работнички родилки или кърмачки (Десета

специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО).

Преюдициалното запитване е породено от спор между TC и Firma Haus Jacobus Alten- und Altenpflegeheim gGmbH (наричано по-нататък „Haus Jacobus“), германско дружество, управляващо старчески дом, по повод на уволнението на TC, бременна към датата на това уволнение.

Според СЕС, членове 10 и 12 от Директива 92/85/ЕИО на Съвета от 19 октомври 1992 година за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето по време на работа на бременни работнички и на работнички родилки или кърмачки трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, по силата на която бременна работничка, която е разбрала за бременността си едва след изтичането на срока за предявяването на иск срещу уволнението си, е длъжна, за да може да предяви такъв иск, да подаде в двуседмичен срок молба за допускане на просрочен иск, щом процесуалните правила във връзка с тази молба за допускане не са в съответствие с изискванията на принципа на ефективност, доколкото пораждаат неудобства, които могат прекомерно да затруднят упражняването на правата, които бременните работнички черпят от член 10 от тази директива.

Календар

08.10.2024 г. Семинар на тема „Онлайн финансови операции и платежни услуги. Законови изисквания и актуална съдебна практика“ с лектори адв. Аделина Миткова, старши мениджър и Ивайло Коцев, старши адвокат, Делойт Лигъл

За повече информация и регистрация:
<https://www.ibi-bg.com/3-oktomvri-2024-g-onlayn-finansovi-operatsi/>

12.11.2024 г. Семинар на тема „Основни аспекти на потребителското кредитиране – правна рамка, актуална съдебна практика и тенденции“ с лектори адв. Аделина Миткова, старши мениджър, Ирена Колева, старши адвокат и Ивайло Коцев, старши адвокат, Делойт Лигъл

За повече информация и регистрация:
<https://www.ibi-bg.com/12-noemvri-2024-g-osnovni-aspekti-na-potreb/>

МЕДИИ

Интервю на Ирена Колева, старши адвокат в Адвокатско дружество „Делойт Лигъл“, на тема „Кога работодателите могат да проверяват кандидати за работа в социалните мрежи?“:

<https://www.economy.bg/economy/view/59314/Koga-rabotodatelite-mogat-da-proveryavat-kandidati-za-rabota-v-socialnite-mrezhi>

За контакти

адв. Звезделина Филова
Управляващ съдружник
zfilova@deloittece.com

Ирена Колева
Старши адвокат, CIPP/E
ikoleva@deloittece.com

Кристиан Немцов
Старши адвокат
knemtsov@deloittece.com

Александър Александров
Юрист
alaleksandrov@deloittece.com

Делойт се отнася към едно или повече дружества - членове на Делойт Туш Томацу Лимитид („ДТТЛ“), както и към глобалната мрежа от дружества – членове и свързаните с тях дружества (заедно наричани „организацията на Делойт“). ДТТЛ (наричано също „Делойт Глобъл“) и всяко дружество-член и неговите свързани дружества са юридически самостоятелни и независими лица, които не могат да поемат задължения или да се обвързват взаимно по отношение на трети страни. ДТТЛ и всяко дружество-член на ДТТЛ и свързаните с него дружества са отговорни единствено и само за своите собствени действия и бездействия, но не и за тези на останалите. ДТТЛ не предоставя услуги на клиенти. Моля, посетете www.deloitte.com/about, за да научите повече.

Настоящата комуникация съдържа единствено обща информация и не следва да се разбира, че чрез нея Делойт Туш Томацу Лимитид („ДТТЛ“) или някое от дружества – членове на глобалната мрежа или свързани с тях дружества (заедно наричани „Организацията на Делойт“), предоставят професионални консултации или услуги. Преди да вземете каквото и да е било решение или да предприемете действия, които биха имали отражение върху вашите финанси или бизнес, следва да се консултирате с квалифициран професионален консултант. Не се дават декларации, гаранции или ангажименти (изрични или подразбиращи се) по отношение на точността или пълнотата на информацията в това съобщение и никой от ДТТЛ, неговите дружества-членове, свързани лица, служители или агенти не носи отговорност за загуба или вреда, която възниква пряко или косвено във връзка с което и да е лице, разчитащо на това съобщение. ДТТЛ и всяко от неговите дружества-членове и свързаните с тях дружества са отделни и независими дружества.